

MEMO

Datum : 7 november 2016
Aan : Dagelijks Bestuur
Van : Directie
Betreft : Concept Kaderbrief 2018

1 Samenvatting

Ter voorbereiding van de begroting voor het jaar 2018 stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna af te korten met VGGM) beleidsinhoudelijke en financiële kaders vast.

De financiële ontwikkelingen in Nederland en bij de deelnemende gemeenten noopten de afgelopen jaren tot terughoudendheid vanuit de gemeenschappelijke regeling. VGGM heeft de afgelopen vijf jaren dan ook geen voorstellen voor budgetuitzetting gedaan. VGGM was na de regionalisering van de brandweer in staat in een aantal tranches besparingen door te voeren tot een totaal bedrag van € 2,2 mln.

Voor 2018 brengen wij als reactie op externe ontwikkelingen een aantal beleidsintensiveringen in beeld. De dekking voor deze voorstellen kan voor een groot deel na herschikking binnen bestaande budgettaire kaders plaatsvinden. Daarnaast levert de technische wijziging van het schrappen van de omslagrente budgettaire ruimte op. Wij brengen de navolgende intensiveringen onder uw aandacht:

- het versterken van de informatievoorziening en de organisatie van de vakbekwaamheid bij de brandweer;
 - het doorontwikkelen van de vier pijlers van de GGD;
 - het vergroten van de capaciteit voor pro-actie in het kader van infectieziektebestrijding;
- Tevens vragen wij aandacht voor:
- het verder versterken van de bevolkingszorg;
 - de impact van wijzigingen in het omgevingsrecht;
 - het afnemen of zelfs volledig wegvallen van de opbrengsten uit de brandmeldinstallaties;
 - de technische mutaties in de begroting als gevolg van de wijziging van het Besluit Begroting Verantwoording.

In de bijlage bij deze kaderbrief treft u een totaaloverzicht van de externe ontwikkelingen aan.

2. Kaders voor de begroting

Voor het opstellen van de begroting 2018 geeft het Algemeen Bestuur van VGGM een aantal kaders aan. Het stellen van beleidsprioriteiten vraagt om inzicht in de ontwikkelingen op beleidsmatig en financieel terrein die van invloed kunnen zijn op de begroting 2018. De concrete kaders die worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur treft u aan in deze kaderbrief.

De activiteiten van VGGM worden uit verschillende bronnen gefinancierd en de financiers stellen specifieke eisen aan de taakuitoefening. Dat is de reden dat er in de begroting een indeling is gemaakt naar financieringsstromen. Als uitgangspunt is genomen dat elke financieringsstroom qua inkomsten en uitgaven per saldo jaarlijks binnen de kaders van de financiële afspraken VGGM verloopt.

3. Beleidsmatige en financieel economische ontwikkelingen

In deze paragraaf schetsen wij de relevante ontwikkelingen per sector.

3.a Budgettair kader voor multidisciplinaire samenwerking en meldkamer

Het kabinet trekt veel extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In contrast hiermee staat een bezuiniging op het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en een bezuiniging op het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

MEMO

De bezuiniging op het IFV betekent dat veiligheidsregio's en gemeenten minder ondersteuning vanuit het IFV zullen krijgen. De verwachting is dat het Veiligheidsberaad een grotere bijdrage vanuit de veiligheidsregio's voor gemeenschappelijke projecten zal vragen. Op landelijk niveau maken de voorzitters van de veiligheidsregio's afspraken over gemeenschappelijke projecten in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De kosten van deze activiteiten worden omgeslagen over de regio's. Voor Gelderland-Midden zijn dat extra lasten waarvoor binnen de begroting ruimte moet worden gevonden.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is zowel landelijk als regionaal bezig met een professionaliseringsslag. Naar aanleiding van de externe visitatie van onze veiligheidsregio, uitgevoerd in maart 2016, is een aantal aanbevelingen gedaan voor het verder versterken van de bevolkingszorg in Gelderland-Midden. Startend in het laatste kwartaal van 2016 en lopende 2017 zal een nadere uitwerking worden gegeven aan deze aanbevelingen. Wellicht dat de uitwerking leidt tot aanpassingen in de budgetten voor bevolkingszorg. Het streven is bij het vaststellen van de begroting voor 2018 in de vergadering van het algemeen bestuur in juni 2017, concrete voorstellen aan te bieden.

Verhoogde asielinstroom

Nederland kreeg in 2015 en de eerste helft van 2016 te maken met een toenemend aantal asielzoekers. Dat leidt ook in Gelderland-Midden tot noodopvang en tot een uitbreiding van reguliere voorzieningen. Voor de crisisonoodopvang moet VGGM de taken van de GGD en de toezichttaken van de brandweer binnen de eigen begroting opvangen. Voor de GGD-inzet in reguliere voorzieningen voor asielzoekers gelden de afspraken met het COA. Voor activiteiten gericht op publieke gezondheid voor statushouders zijn aanvullende middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Impact omgevingsrecht en visie risicogerichtheid

Het omgevingsrecht ondergaat momenteel grote wijzigingen, met de komst van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en bijbehorende uitvoeringsbesluiten (AMvB's). Door deze wetswijzigingen en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol van de veiligheidsregio's, op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Deze operatie vergt een andere werkwijze / competenties van de medewerkers, en er moet worden aangesloten op een ander digitaal-stelsel en informatiehuizen. Het vraagt nader onderzoek om de effecten van bovenstaande ontwikkeling op het budgettaire kader van VGGM in te schatten.

Functionaris Gegevensbescherming

Het Europese Parlement en de Raad hebben officieel ingestemd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Alle organisaties in de publieke en private sector hebben nu twee jaar de tijd, tot 25 mei 2018, om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Zo wordt het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming verplicht. Wij willen dit in samenspraak met een andere veiligheidsregio invullen en informeren het algemeen bestuur zodra meer duidelijkheid is verkregen over de mogelijkheden van samenwerking.

Uitname budget voor de meldkamer van de brandweer

Er is landelijk afgesproken dat de totale budgetten van de meldkamer van brandweer en ambulancedienst worden overgeheveld naar de landelijke meldkamerorganisatie onder beheer van de politie. Dat betekent een uitname uit het gemeentefonds en/of een afroeping van de BDUR. Er is tevens afgesproken dat dat niet tot herverdeel-effecten tussen gemeenten en in het verlengde daarvan tussen regio's mag leiden. De uitname vindt in 2020 plaats. In Oost Nederland gaan de vijf regio's volgens planning vanaf 2019 in locatie Apeldoorn samenwerken.

MEMO

3.b Budgettair kader voor de brandweer

De deelnemende gemeenten dragen bij aan de kosten van de regionale brandweer op basis van hun oorspronkelijke gemeentelijke budget voor het brandweerkorps.

Heroverweging budgettair kader drie jaar na de regionalisering

Bij het vaststellen van de begroting voor 2017 is afgesproken in 2017 –drie jaar na de regionalisering van de brandweer- het budgettair kader van de brandweer te heroverwegen.

Aan het einde van 2016 zal de evaluatie van de regionalisering zijn afgerond. De uitkomsten van deze evaluatie kunnen dan worden betrokken bij de heroverweging van het budgettair kader van de brandweer. Vooruitlopend op het aanbieden van de evaluatie aan het algemeen bestuur, vragen wij in de kaderbrief aandacht voor twee onderwerpen:

- **Ondersteuning vakbekwaamheid**
 In de evaluatie zijn veel opmerkingen gemaakt over vakbekwaamheid. Enerzijds hebben die te maken met doorontwikkelingen die nog in volle gang waren, anderzijds is er gewoon te veel op mankracht bespaard. Daardoor kan de ondersteuning die de posten nodig hebben voor een goede kwaliteit onvoldoende geleverd worden. Ook de ontwikkelingen van moderne leersystemen zoals de elektronische leeromgeving brandweer vergt extra capaciteit. Totaal is structureel 2fte extra nodig: € 150.000.
- **Informatievoorziening**
 Uit de evaluatie is gebleken dat de informatievoorziening naar de beroeps- en de vrijwilligers in de 41 posten verbetering betreft. Er is te veel ruis en onduidelijkheid. Vroeger was er een commandant per gemeente die alle benodigde informatie en een volledig mandaat had. Dat is in de nieuwe organisatie complexer. We willen sterk inzetten om hier verbetering in te brengen. Dat gaan we doen door de informatie en informatiesystemen persoonlijke, eenvoudiger en beter op maat te maken. Ook is het noodzakelijk de posten te voorzien van een betere lijnverbinding.

- personele voorbereiding 1 fte	75.000
- lijnaanpassing	50.000
- systeemaanpassingen	<u>25.000</u>
Totaal structureel	€150.000

Arbeidshygiëne

Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Een implementatieplan is - vooruitlopend op de resultaten van Nederlands onderzoek- opgesteld om een aantal quick wins te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de manschappencabines en de remises schoon zijn en blijven. De activiteiten in het implementatieplan kunnen binnen beschikbare middelen worden gefinancierd.

Afbouw aansluitingen openbaar brandmeldsysteem

Al een aantal jaren daalt het aantal aansluitingen op het brandmeldsysteem en nemen de opbrengsten af. VGGM anticipeert op lagere inkomsten door voorzieningen te treffen en via het verder terugdringen van nodeloze meldingen lagere kosten te maken waarmee een deel van het budgettaire probleem getackeld kan worden.

In 2016 is Brandweer Nederland in afwachting van de uitkomsten van het aanvullend juridisch onderzoek naar de legitimiteit van het huidige vergoedingenstelsel. Het gevolg kan zijn dat de inkomsten volledig wegvallen. Mocht dat zo zijn dan moet de VGGM-begroting met € 350.000 naar beneden worden bijgesteld. Dit is een knelpunt tot 2020 want dan gaan de budgetten voor de meldkamer over naar de landelijke meldkamerorganisatie. Incidenteel voor een periode van drie jaar (2017, 2018 en 2019) zijn wij in staat uit de ruimte in het investeringsprogramma van de brandweer dit knelpunt op te lossen. Vanaf 2022 wordt de investeringsruimte bij de brandweer (budget voor kapitaallasten) volledig benut.

FLO

De onderhandelingen tussen de werkgever (brandweerkamer VNG) en de vakbonden over de aanpassing van de flo-regeling zijn voor de zomer van 2016 in een impasse beland. Er vinden sindsdien acties van personeel plaats. Achter de schermen wordt gezocht naar een oplossing. Begin november 2016 is een akkoord op hoofdlijnen gesloten. Uit dat akkoord vloeit een substantiële kostenverhoging voort.

MEMO

De flo-regeling is van toepassing op brandweerkorpsen met beroepspersoneel in bezwarende functies. Dat zijn vooral de grotere gemeenten. In onze regio kennen Arnhem, Ede, Renkum en Nijkerk een flo-regeling. Het budget voor flo-kosten is niet geregionaliseerd maar is de verantwoordelijkheid gebleven van de vier afzonderlijke gemeenten.

3.c Budgettair kader voor de GGD

De inwonerbijdrage voor GGD-taken is relatief laag omdat in onze regio is gekozen voor een zo groot mogelijke beleidsvrijheid op lokaal niveau. Het collectieve pakket is relatief beperkt. Naast de inwonerbijdrage worden wettelijke taken en bovenwettelijke taken via het invullen van maatwerk per gemeente uitgevoerd.

Een stevige basis voor de GGD: de vier pijlers

Voor een goede borging van de publieke gezondheid is het belangrijk dat duidelijker is wat het Rijk en de gemeenten minimaal van de GGD mogen verwachten. Vier taken zijn voor het fundament van de publieke gezondheid van zo essentieel belang dat zij op uniforme wijze in Nederland moeten worden geborgd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aanspreekpunten. Deze taken vormen de vier pijlers van iedere GGD.

Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren.

Pijler 1: Monitoren, signaleren en adviseren

Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Pijler 3: Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises

Pijler 4: Toezicht houden

Wij willen vanaf 2018 structureel 2 fte extra beleidscapaciteit inzetten om de doorontwikkeling op de pijlers goed in te kleuren: structureel € 180.000. De dekking voor deze beleidscapaciteit kan voor een deel worden in het voordeel uit het schrappen van de omslagrente en daarnaast vragen wij om een verhoging van de inwonerbijdrage.

Infectiepreventie

Infectieziektebestrijding vraagt mede vanwege (inter)nationale ontwikkelingen toenemende aandacht. Het outbreak- en risicomangement is op orde. Er moet wel meer capaciteit worden ingezet voor proactieve taken als preventie, regionale netwerkvorming en het houden van crisisoefeningen.

De formatie-uitbreiding is groot 1 fte arts (€ 91.000 excl. kosten werkplek) en 1 fte verpleegkundige (€ 57.000 excl. kosten werkplek). In totaal zijn de meerkosten € 158.000. Deze kosten kunnen wij dekken uit de efficiencywinst gerealiseerd in het afbouwen van het bedrijfsbureau binnen de GGD.

Als er een concreet stimuleringsprogramma infectieziektebestrijding gaat lopen (bijvoorbeeld gericht op antibioticaresistentie) dan kan dat betekenen dat wij een beroep op gemeenten moeten doen voor de dekking van de specifieke uitvoeringskosten.

Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) : transitie en fusie

De doorontwikkeling van de JGZ is zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig een grote opgave. De inhoudelijke opgave vloeit voort uit de transitie-opdracht in het Sociaal Domein. Dat vraagt om het herdefiniëren van professionele werkwijzen. De bedrijfsmatige opdracht bestaat uit de integratie van drie uitvoeringsorganisaties. In het kader van personeelsmanagement draait dat o.a. om: het generiek doorvoeren van taakherschikking, de vorming van integrale teams en het implementeren van een nieuwe planmethodiek in de teams. Op het gebied van ICT moet ook veel gebeuren. Denk aan het harmoniseren van de vastlegging in het Digitaal Dossier, de migratie van computersystemen en doorontwikkeling van de digitale dienstverlening aan ouders en kinderen. De eerste resultaten in 2016 in de JGZ-organisatie zijn goed. Maar misschien is het tempo op een aantal terreinen te hoog. Zorgvuldigheid gaat boven snelheid. Wellicht is het noodzakelijk de implementatie van een aantal zaken te verplaatsen naar 2017 en 2018. In financiële zin kan dat betekenen dat gereserveerde budgetten in 2016 nog niet volledig tot besteding zijn gekomen. In de jaarrekening 2016 informeren wij u hier over.

MEMO

Nieuwe bekostigingssystematiek JGZ en RVP via gemeentefonds

Na de overdracht van de JGZ voor 0-4 jarigen van de thuiszorgorganisaties STMG en Icare naar VGGM is het gewenst een financieringssysteem voor de JGZ voor 0-18 jarigen te ontwerpen. Een nieuwe bekostigingssystematiek voor de JGZ voor 0-18 jarigen wordt ingevoerd op het moment waarop de financiering van het Rijksvaccinatie-programma (RVP) via het gemeentefonds gaat lopen. Dat is per 1 januari 2018.

Het RVP is op dit moment tijdelijk opgenomen in de Wet langdurige zorg (Wlz). In 2018 wordt dit budget overgeheveld van de rijksbegroting (begroting ministerie van VWS) naar het gemeentefonds. De gemeenten maken dan afspraken met de uitvoerende organisaties over de financiering en uitvoering. Bij het opmaken van de kaderbrief zijn de effecten van de overheveling naar het gemeentefonds voor individuele gemeenten in onze regio en voor VGGM als uitvoerder van het RVP nog niet bekend.

Verhoogde asielinstroom en taken van de GGD

Op 28 april 2016 zijn door het Rijk en de VNG middels het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom nadere afspraken gemaakt over zorg, onderwijs, werk en integratie voor de grote aantallen statushouders die in de gemeenten komen wonen.

Aan alle gemeenten zijn extra financiële middelen verstrekt voor de lokale uitvoering van de publieke gezondheidszorg ten behoeve van een succesvolle integratie van statushouders. De totale landelijke bijdrage is € 353 miljoen. Het betreft integrale financiële ondersteuning voor zorg, onderwijs, werk en integratie, met als uitgangspunt 'geld volgt vluchteling'.

Per statushouder wordt, conform het landelijke rekenmodel, voor de publieke gezondheid uitgegaan van de navolgende bedragen:

-Jeugdgezondheidszorg: € 775 per statushouder-kind, waarvan € 255 voor professionele tolken.

-Overige WPG-taken: € 276 per statushouder, waarvan € 53 voor professionele tolken.

Voor Gelderland-Midden moet nog worden vastgesteld welke extra inspanningen de GGD moet leveren en wat de effecten daarvan zijn op het budgettair kader.

Het OndersteuningsTeam Asielzoekers en Vergunninghouders (OTAV) ondersteunt de lokale gezondheidsbevordering middels de 'Impuls en toolkit lokale preventie'. De landelijke bijdragen zijn 3 miljoen in 2016 en 4 miljoen in 2017. Hiervoor wordt:

-Een regiocoördinator Publieke Gezondheid statushouders aangesteld, ondersteund en gefinancierd door het OTAV.

-Een landelijke toolkit gezondheidsbevordering statushouders ontwikkeld.

-De GGD in staat gesteld netwerkbijeenkomsten te organiseren voor zorg en welzijn-professionals werkzaam met statushouders.

Omdat de financiering van bovenstaande activiteiten via het OTAV verloopt, wordt geen besluitvorming van het algemeen bestuur gevraagd.

Verwarde personen

Het thema verwarde personen is in de eerste helft van 2016 mede ten gevolge van het verschijnen van de tussenrapportage van het aanjaagteam Verwarde Personen, zeer actueel geworden. Met ketenpartners zoals politie, openbaar ministerie, Veiligheidshuis en de beide centrumgemeenten hebben gesprekken plaatsgevonden. In het Dagelijks Bestuur is een richtinggevende notitie besproken.

Aansluitend werkt VGGM in de tweede helft van 2016 een aantal onderzoeksvragen uit. Onderdeel hiervan is het samen met ketenpartners werken aan verschillende bouwstenen die nodig zijn voor een sluitende ketenaanpak verwarde personen. Hierbij ligt in eerste instantie het accent op de groep verwarde personen die de openbare orde en veiligheid verstoren of een gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving.

Vanuit het Rijk wordt via ZonMW subsidie beschikbaar gesteld voor het actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag, krijgt de ambulancesector € 6 mln. voor het vervoer van verwarde personen en is € 12 mln. beschikbaar voor de regeling onverzekerden.

In onze eigen regio is het mogelijk wenselijk dat vanwege de beoogde sluitende ketenaanpak een aantal van de reeds door VGGM uitgevoerde taken wordt geïntensiveerd dan wel nieuwe taken moeten worden uitgevoerd. Het kan zijn dat wij met de zorgverzekeraars en/of ketenpartners afspraken gaan maken over de financiering van onze aanvullende inzet.

MEMO

Aanbesteding arrestantenzorg

Met de politie in Oost Nederland vinden onderhandelingen plaats over de vergoeding van de kosten van de door VGGM te leveren arrestantenzorg. Er is nog geen overeenstemming over het contract voor 2017 bereikt. De Nederlandse politie is voornemens de arrestantenzorg voor de periode na 2017 opnieuw aan te besteden. Dat maakt de toekomst van de door VGGM uit te voeren arrestantenzorg ongewis.

Seksuele gezondheid

De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) wordt in 2018 geëvalueerd. Het aanvullende aanbod van de GGD'en dat op grond van de ASG-regeling wordt geboden, is gericht op doelgroepen die via de reguliere zorg (vooralsnog) moeilijk bereikt worden en die een verhoogd risico op soa of problemen in bredere zin rondom seksualiteit hebben. Het kabinet wil het aanvullende aanbod van de GGD'en beperken. De eerste berichten zijn dat de regeling tot 2022 is gegarandeerd maar wij houden er wel rekening mee dat het budget na 2018 zou kunnen gaan dalen.

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden en Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

De stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden (uitvoering JGZ 0-4 jarigen) is in bestuurlijke, beleidsinhoudelijke en financiële zin nauw verbonden aan VGGM. VGGM en de stichting zijn een fiscale eenheid en dat betekent dat de kosten en de opbrengsten vanaf 2016 in de begroting en van VGGM zijn opgenomen.

De stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden is bij het opmaken van de kaderbrief in oprichting. De stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht maar krijgt een onafhankelijke financiële positie en als gevolg daarvan eigen jaarstukken.

3.d Budgettair kader voor de ambulancedienst

Toename van de vraag naar spoedeisende zorg

Uit het rapport van het RIVM, dat op verzoek van de minister is opgesteld, blijkt dat tussen 2012 en 2015 de vraag naar spoedeisende ambulancezorg met ongeveer 19 procent is toegenomen, een stijging van gemiddeld 5,9% per jaar. Volgens het RIVM wordt dit deels verklaard door een groei van de bevolking en vergrijzing. Een andere oorzaak is het feit dat mensen eerder en gemakkelijker een beroep doen op de ambulancezorg. Minister Schippers is van plan ongeveer 15,7 miljoen euro extra beschikbaar te stellen voor de spreiding en beschikbaarheid van ambulances. Het geld voor de ambulancezorg is onderdeel van een bredere aanpak om de drukte in de spoedeisende zorg het hoofd te bieden. Omdat er niet één oorzaak is aan te wijzen voor de toegenomen drukte is regionaal maatwerk noodzakelijk. Bij het opmaken van de kaderbrief voor de begroting 2018 is nog niet duidelijk hoeveel budget Gelderland-Midden extra krijgt.

Forse stijging van het aantal ritten in Gelderland-Midden

Sinds enkele jaren groeit het volume ambulancezorg fors in de regio Gelderland-Midden. Deze groei laat zich zien in de absolute toename van het aantal inzetten en de relatief grote stijging van het aandeel spoedinzetten. Direct gevolg van deze stijging is een hogere bezettingsgraad van het aantal parate ambulances waardoor druk ontstaat op het aantal en de spreiding van de vrij inzetbare ambulances ten behoeve van spoedinzetten. Dit gegeven heeft zich in de afgelopen jaren vertaald in een lichte achteruitgang van de performance, zichtbaar in het percentage op tijd verreden A1-ritten.

Het aanpakken van het knelpunt vraagt om acties op verschillende niveaus. Op landelijk niveau moet het macrobudget toenemen. In de tweede plaats is het noodzakelijk dat het op regionaal niveau door de zorgverzekeraars beschikbaar gestelde bedrag aansluit op het budgettair kader van Spreiding & Beschikbaarheid. Dat is in de regio Gelderland-Midden niet het geval. De zorgverzekeraars in onze regio (Menzis en VGZ) bevestigen dit beeld. Dat leidt er voornamelijk toe dat er meer geld is toegekend maar de zorgverzekeraars werken wel actief mee aan het optimaliseren van de samenwerking met huisartsen, huisartsenposten en ziekenhuizen. Tot slot geven wij in ons eigen verbeterplan invulling aan het verhogen van de paraatheid op kritische momenten in de week en de scenario's bij afnemende vrij beschikbare capaciteit. Denk daarbij aan het optimaliseren van de posities van de posten in de regio (aan de hand van een huisvestingsplan), het maken van afspraken met de buurregio's over bovenregionale inzet en het gericht (afhankelijk van tijd, locatie en omstandigheden) toepassen van een innovatieve methode voor het reguleren van de uitruk van de ambulance.

MEMO

4. Overige ontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkeling

Cao

De loonkostenontwikkeling van VGGM voor 2017 vloeit voort uit vier cao-akkoorden, te weten: arbeidsvoorwaarden voor gemeenten, ambulancezorg, brandweervrijwilligers en thuiszorg.

- De cao voor het gemeentepersoneel loopt tot 1 mei 2017. Gemeentepersoneel krijgt per 1 januari 2017 een salarisverhoging van 0,4%. Vanaf 2017 wordt in het kader van flexibilisering van arbeidsvoorwaarden 14,4 uur verlof omgezet in geld en dat leidt tot een loonkostenstijging van 0,8%.
- De cao voor het ambulancepersoneel loopt tot 1 januari 2019. De salarissen worden per 1 januari 2017 structureel met 1,2% en per 1 januari 2018 structureel met 1,5% verhoogd. Daarnaast leidt de wijziging van de beschikbaarheidsvergoeding tot een substantiële kostenstijging.
- De vergoedingstabel voor vrijwilligers van de brandweer loopt tot 1 mei 2017.
- De cao voor de thuiszorg loopt tot 31 maart 2016. Bij het opstellen van de kaderbrief is bekend geworden dat een onderhandelingsakkoord voor de nieuwe cao zal worden voorgelegd aan de leden. Voorstel: in 2016 een loonsverhoging van 0,65 procent, 1 juli 2017 komt er een verhoging van 1 procent, en een ander deel van de totale salarisverhoging komt door de eindejaarsuitkering te verhogen. Dit gebeurt in drie stappen in drie jaren: eind dit jaar van 5,7 naar 7 procent, eind 2017 naar 7,4 procent en eind 2018 naar 8,33 procent. Dit betekent een totale loonsverhoging van zo'n vier procent.

Pensioenkosten

Het ABP verhoogt de pensioenpremie met 2,3 procentpunt naar 21,1%. En dat is slechts een eerste stap; de komende twee jaar zal de pensioenpremie verder omhooggaan, vanwege de gedaalde rente en de lagere rendementsverwachting. Het kabinet heeft aangegeven de lastenverzwaring voor de werknemer te willen compenseren maar dat geldt niet voor de kostenverhoging van de werkgever.

Indexering

VGGM hanteert de door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaande uit een voorcalculatie voor 2018 en nacalculatie over 2016.

- In de voorcalculatie voor de begroting 2018 gaan wij uit van de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning 2017. In de MEV (september 2016) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2017 van 1,4% en een prijsstijging in 2017 voor het materieel deel van 0,8%. Cijfers voor 2018 zijn niet beschikbaar omdat in het MEV geen doorkijk wordt gegeven naar de middellange termijn. Dat vertaalt zich naar een verhoging van de inwonerbijdrage 2018 voor GGD-GHOR taken en het in te brengen budget 2018 voor de brandweer. Bij het doorrekenen van deze percentages wordt de inwonerbijdrage voor GGD-taken verhoogd met € 0,14 voor lonen en € 0,02 voor prijzen. Per saldo dus een verhoging van € 0,16. De doorrekening op de brandweerbijdragen leidt tot een verhoging met € 369.999 (loonkosten) en € 90.612 (prijzen).
- In de nacalculatie wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2016 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld op basis van het Centraal Economisch Plan 2017 (CPB maart 2017). In de begroting 2016 is rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 2% en 1,5% voor de prijsontwikkeling.

Financieel technische zaken

Wijziging Besluit Begroting Verantwoording

In de begroting 2018 verwerken wij de meeste recente wijzigingen van het BBV. Het betreft voor VGGM in het bijzonder de bepalingen met betrekking tot de toerekening van de rentekosten en het inzichtelijk maken van de overhead.

De behoefte aan inzicht in de kosten op de afzonderlijke taakvelden leidt er toe dat de feitelijke rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend. VGGM heeft langlopende leningen afgesloten bij de overdracht van het materieel van de brandweer (en om fiscale redenen tijdelijk

MEMO

zes kazernes) bij de regionalisering. Daarnaast wordt niet of nauwelijks extern geld aangetrokken. De omslagrente van 2,5 % wordt in begroting 2018 geschrapt en in plaats daarvan worden de feitelijke rentekosten voor 2018 toegerekend. Dit leidt tot een verlaging van het VGGM budgettair kader met een totaal bedrag van € 497.000 (Gecalculerde rente € 860.000 - te betalen rente over geldleningen € 250.000 - rente kort geld € 25.000/ 15% toegerekend aan ambulancedienst).

Met het schrappen van de omslagrente verdwijnt er zogenaamde latente ruimte uit de VGGM-begroting. In overleg met de controllers van de deelnemende gemeenten maken wij het effect per gemeente inzichtelijk.

Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In het gewijzigde BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd maar centraal onder een afzonderlijk taakveld. Voor VGGM betekent dit dat de directie + het eerste echelon leidinggevenden (afdelingshoofden van brandweer, GGD en ambulancedienst inclusief de secretariaten) worden opgenomen onder het programma voor facilitaire zaken. Het tweede echelon (teammanagers en bureauhoofden) is niet volledig vrijgesteld voor aansturing en deze functies blijven onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is er sprake van vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven. Publiekrechtelijke rechtspersonen zijn dan belastingplichtig, indien en voor zover zij een onderneming drijven, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Een belangrijk deel van de activiteiten van VGGM zal buiten de belastingplicht op grond van de regeling vallen. Sommige activiteiten vallen mogelijk wel onder de belastingplicht. De koepelorganisaties Brandweer Nederland, GGD GHOR Nederland en Ambulancezorg Nederland hebben in 2016 in kaart gebracht welke activiteiten wel of niet belastingplichtig zijn. Op landelijk niveau vindt hierover overleg met de fiscus plaats. Vervolgens zal VGGM concrete afspraken met de eigen inspecteur maken. Vanaf boekjaar 2017 maken wij voor zover nodig naast de reguliere jaarrekening ook een fiscale jaarrekening op.

5. Recapitulatie inwonerbijdrage 2017 - 2018

Inwonerbijdrage 2017 GGD + GHOR	12,84
Autonome ontwikkelingen:	
Loon-/prijscompensatie 2018	0,16
Loon-/prijscompensatie inhaaleffect 2016 (o.b.v CEP maart 2017)	PM
Schrappen omslagrente GGD-aandeel	-0,15
4 pijlers GGD	0,27
Bijdrage 2018	13,12

Bevolkingszorg	
Verevening op nacalculatiebasis (afhankelijk van de feitelijke inzet door de gemeente)	
Piket	0,08
Medewerker opleiden, trainen en oefenen	0,05

MEMO

6. Recapitulatie bijdrage brandweertaken 2017- 2018

In onderstaand overzicht is het voorstel voor de beleidsintensivering bij de brandweer (€ 150.000 informatievoorziening + € 150.000 organisatie vakbekwaamheid) opgenomen.

	Bijdrage 2017	Looncomp. 1,40%	Prijscomp. 0,80%	Renteverl brw 2018	Bijdrage 2018 technisch	Heroverw. 2017	Evaluatie reg. 2018	Bijdrage Brw. 2018
Arnhem	€ 10.907.944	€ 106.898	€ 26.179	€ 114.512	€ 10.926.509	€ 86.674	€ 86.674	€ 10.926.509
Barneveld	€ 3.386.621	€ 33.189	€ 8.128	€ 35.553	€ 3.392.385	€ 26.910	€ 26.910	€ 3.392.385
Doesburg	€ 665.642	€ 6.523	€ 1.598	€ 6.988	€ 666.775	€ 5.289	€ 5.289	€ 666.775
Duiven	€ 777.730	€ 7.622	€ 1.867	€ 8.165	€ 779.053	€ 6.180	€ 6.180	€ 779.053
Ede	€ 6.098.017	€ 59.761	€ 14.635	€ 64.017	€ 6.108.396	€ 48.455	€ 48.455	€ 6.108.396
Lingewaard	€ 1.852.222	€ 18.152	€ 4.445	€ 19.445	€ 1.855.374	€ 14.718	€ 14.718	€ 1.855.374
Nijkerk	€ 2.627.237	€ 25.747	€ 6.305	€ 27.581	€ 2.631.709	€ 20.876	€ 20.876	€ 2.631.709
Overbetuwe	€ 2.067.205	€ 20.259	€ 4.961	€ 21.702	€ 2.070.723	€ 16.426	€ 16.426	€ 2.070.723
Renkum	€ 1.755.164	€ 17.201	€ 4.212	€ 18.426	€ 1.758.151	€ 13.946	€ 13.946	€ 1.758.151
Rheden	€ 2.552.920	€ 25.019	€ 6.127	€ 26.801	€ 2.557.265	€ 20.285	€ 20.285	€ 2.557.265
Rozendaal	€ 74.631	€ 731	€ 179	€ 783	€ 74.758	€ 593	€ 593	€ 74.758
Rijnwaarden	€ 674.657	€ 6.612	€ 1.619	€ 7.083	€ 675.805	€ 5.361	€ 5.361	€ 675.805
Scherpenzeel	€ 453.151	€ 4.441	€ 1.088	€ 4.757	€ 453.923	€ 3.601	€ 3.601	€ 453.923
Wageningen	€ 1.514.902	€ 14.846	€ 3.636	€ 15.903	€ 1.517.480	€ 12.037	€ 12.037	€ 1.517.480
Westervoort	€ 781.148	€ 7.655	€ 1.875	€ 8.201	€ 782.478	€ 6.207	€ 6.207	€ 782.478
Zevenaar	€ 1.565.768	€ 15.345	€ 3.758	€ 16.437	€ 1.568.433	€ 12.442	€ 12.442	€ 1.568.433
	€ 37.754.958	€ 369.999	€ 90.612	€ 396.352	€ 37.819.216	€ 300.000	€ 300.000	€ 37.819.216

MEMO

BIJLAGE ontwikkelingen voor begroting 2018

Ontwikkeling	Budgettaire omvang bekend	Dekkingsvoorstel
Versterken van de bevolkingszorg	Nee, wordt in 2017 duidelijk	Nog niet
Verhoogde asielstroom	Nee, hangt van concrete extra inzet t.b.v. asielzoekers en statushouders	Aanvullende middelen van het Rijk voor zorg aan statushouders. Kanttekening hierbij dat gemeenten, voor publieke gezondheidszorg, alleen voor 2016+2017 middelen hebben gekregen. Voor 2018 nog onzekerheid.
Regiocoördinator Publieke Gezondheid statushouders	Ja	Uit middelen van Ondersteuningsteam Asielzoekers en Vergunninghouders (OTAV)
Impact omgevingsrecht en visie risicogerichtheid	Nee, vindt nader onderzoek naar plaats.	Nee
Functionaris Gegevensbescherming	1 fte € 95.000 + € 5.000 (werkplek) en samen met andere veiligheidsregio	Herschikking BDUR
Evaluatie van de regionalisering van de brandweer: -verbeteren informatievoorziening -versterken organisatie van vakbekwaamheid	2 x € 150.000	Ja, uit herschikken budgettair kader van de brandweer drie jaar na de regionalisering.
Arbeidshygiëne brandweer	Nee, afhankelijk van concrete maatregelen	Ja, vooralsnog voldoende budget beschikbaar gesteld
Afbouw aansluitingen openbaar brandmeldsysteem	Ja, netto € 350.000 tot 2020	Ja, uit ruimte in investeringsprogramma brandweer
FLO brandweer	Nee, afhankelijk van onderhandelingsresultaat met vakbonden en feitelijk gebruik van de regeling in Arnhem, Ede Nijkerk en Renkum	Budget is niet geregionaliseerd dus vraagstuk voor Arnhem, Ede, Nijkerk en Renkum
Een stevige basis voor de GGD: de vier pijlers	€ 180.000	Dekkingsvoorstel: -uit verlagen omslagrente (GGD-aandeel) en uit verhogen inwonerbijdrage
Pro-actieve taken infectieziektebestrijding	€ 158.000	Ja, uit efficiencyvoordeel opheffen bedrijfsbureau
Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg: transitie en fusie	Nee, afhankelijk van voortgang proces doorontwikkeling JGZ	Ja, uit in balans gereserveerde middelen. Komt in jaarrekening over 2016 terug.
Nieuwe bekostigingssystematiek JGZ en RVP via gemeentefonds	Nee herverdeeleffecten tussen gemeenten voorkomen	
Verwarde personen	Afhankelijk van afspraken over aanvullende inzet van de GGD	Met zorgverzekeraars en/of ketenpartners afspraken maken over de financiering van onze aanvullende inzet
Aanbesteding arrestantenzorg	Nee, afhankelijk van keuzes van politie.	

MEMO

	Nog geen overeenstemming over contract voor 2017	
Evaluatie subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg	Nee, uitkomsten evaluatie ongewis. Beleidslijn van het Rijk is wel helder: afbouwen aanvullende voorzieningen	Na 2018
Toename van de vraag naar spoedeisende zorg (ambulancedienst)	Nee, nog niet duidelijk waar onze regio op kan rekenen	Binnen budgettair kader ambulancedienst
Loon – en prijsontwikkeling	Aan de kostenkant onzekerheid: -Cao-effect helder. -Pensioenkosten nog niet	Aan de inkomstenkant duidelijk: Ja, voor bijdrage van gemeenten loopt de compensatiesystematiek via CPB cijfers (MEV + CEP)
Wijziging Besluit Begroting Verantwoording	Omslagrente naar 0% verlaagt de bijdrage van gemeenten aan de VGGM.	Brandweerdeel en GGD-deel.